

Cymraeg

Cysylltiadau Eraill â'r Cwricwlwm

Testun Gweithgaredd

Cestyll ysbrydoledig
Gwaith ysgrifennu cyffrous

Creu'r awyrgylch....
(barddoniaeth)

Flynyddoedd maith yn ôl....
(ffuglen)

Ysgrifennu

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

1. ddefnyddio nodweddion y ffurfiau a ddewisir gan addasu eu harddull yn unol â'r gynulleidfa a'r pwrpas
4. dewis a defnyddio geirfa briodol, datblygu iaith goeth, rywiog a'i defnyddio i greu effeithiau
7. defnyddio geirfa a therminoleg briodol wrth ystyried a gwerthuso eu gwaith eu hunain, a gwaith eraill
8. drafftio a gwella eu gwaith gan ddefnyddio TGCh fel bo'r angen i:
 - baratoi a chynllunio
 - drafftio ac ailddrafftio'r cynnwys a'r iaith
 - prawf-ddarllen
 - paratoi copi terfynol

Ystod

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

1. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o bwrpasau gan gynnwys:
 - difyrru
 - cyflwyno gwybodaeth
 - mynegi barn
 - cyfleu teimladau a syniadau
3. ysgrifennu mewn amrywiaeth o ffurfiau
4. ysgrifennu mewn ymateb i amrywiaeth o symbyliadau clywedol, gweledol a chlyweledol

Hanes

Sgiliau

Ymholiad hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. gofyn ac ateb cwestiynau perthnasol am y gorffennol
3. defnyddio amrywiaeth o ffynonellau, e.e. adeiladau a safleoedd

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:
cynnal

- gwaith ymchwil i hanes a bywyd pobl ar adegau gwahanol ac mewn mannau gwahanol yn y gorffennol

Saesneg

Testun Gweithgaredd

Cestyll ysbrydoledig
Gwaith ysgrifennu cyffrous

Creu'r awyrgylch....
(barddoniaeth)

Flynyddoedd maith yn ôl....
(ffuglen)

Ysgrifennu

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. defnyddio nodweddion ffurfiau a ddewiswyd, gan addasu eu harddull i'r gynulleidfa a'r diben
4. dewis a defnyddio geirfa briodol, datblygu iaith gywir a chadarn, a'i defnyddio i greu effeithiau
7. defnyddio geirfa a therminoleg briodol wrth ystyried a gwerthuso eu gwaith eu hunain a gwaith disgyblion eraill
8. drafftio a gwella eu gwaith, gan ddefnyddio TGCh yn ôl yr angen i wneud y canlynol:
 - paratoi cynllun, drafftio ac ailddrafftio cynnwys ac iaith, praw fddarllen a pharatoi copi terfynol

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o ddibenion
2. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o gynulleidfaoedd go iawn a dychmygol
3. ysgrifennu mewn amrywiaeth o ffurfiau
4. ysgrifennu mewn ymateb i amrywiaeth o ysgogiadau sain, gweledol a chlywedol.

Fframwaith Llythrennedd

Maes 3: Ysgrifennu ar draws y cwricwlwm

Elfennau: Trefnu syniadau a gwybodaeth

Agweddau: Ystyr, diben, darllenwyr

Mae'r dysgwyr yn gallu:

- egluro ac ymhelaethu ar syniadau ar gyfer ysgrifennu drwy gynnwys manylion, rhesymau, gwybodaeth ac arsylwadau
- casglu syniadau er mwyn cynllunio gwaith ysgrifennu mewn amrywiaeth o ffyrdd
- diwygio a gwella gwaith ysgrifennu

Elfennau: Ysgrifennu'n gywir

Agweddau: iaith

Mae'r dysgwyr yn gallu gwneud y canlynol:

- defnyddio iaith briodol wrth ysgrifennu
- defnyddio geirfa briodol, gan gynnwys geiriau ac ymadroddion pwnc benodol

Cymraeg

Cysylltiadau Eraill â'r Cwricwlwm

Testun Gweithgaredd

Cestyll ysbrydoledig
Gwaith ysgrifennu cyffrous

Croso Cymru
(ffeithiol)

Ysgrifennu Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

1. ddefnyddio nodweddion y ffurfiau a ddewisir gan addasu eu harddull yn unol â'r gynulleidfa a'r pwrpas
4. dewis a defnyddio geirfa briodol, datblygu iaith goeth, rywiog a'i defnyddio i greu effeithiau
8. drafftio a gwella eu gwaith gan ddefnyddio TGCh fel bo'r angen i:
 - baratoi a chynllunio
 - drafftio ac ailddrafftio'r cynnwys a'r iaith
 - prawf-ddarllen
 - paratoi copi terfynol
9. cyflwyno'u gwaith yn briodol gan:
 - defnyddio dulliau cyflwyno a gosod pwrpasol, gan gynnwys TGCh.

Ystod

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

1. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o bwrpasau
2. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o gynulleidfaoedd real a dychmygus
3. ysgrifennu mewn amrywiaeth o ffurfiau
4. ysgrifennu mewn ymateb i amrywiaeth o symbyliadau clywedol, gweledol a chlyweledol

Daearyddiaeth Sgiliau

Dod o hyd i leoedd, amgylcheddau a phatrymau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

- nodi a dod o hyd i leoedd ac amgylcheddau gan ddefnyddio'r glôb, atlasau a mapiau
- defnyddio mapiau, delweddau a TGCh i ddod o hyd i wybodaeth leoliadol a'i chyflwyno

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:
astudio

- byw yng Nghymru: eu hardal leol ac agwedd ar ddaearyddiaeth Cymru gyfan e.e. cestyll
- gwaith maes er mwyn arsylwi ac ymchwilio i fannau a phrosesau go iawn

ABCh

Amrediad

Dinasyddiaeth Weithgar

Dylid rhoi cyfleoedd i'r dysgwyr ddeall:

- agweddau at dreftadaeth ddiwylliannol ac amrywiaeth Cymru

Hanes

Sgiliau

Ymholiad hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. gofyn ac ateb cwestiynau perthnasol am y gorffennol
3. defnyddio amrywiaeth o ffynonellau, e.e. adeiladau a safleoedd

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:
cynnal

- gwaith ymchwil i hanes a bywyd pobl ar adegau gwahanol ac mewn mannau gwahanol yn y gorffennol
- gofyn ac ateb cwestiynau**
- pa effaith a gafodd pobl o'r cyfnod hwn ar eu hamgylchedd?

Saesneg

Testun Gweithgaredd

Cestyll ysbrydoledig
Gwaith ysgrifennu cyffrous

Croeso Cymru
(ffeithiol)

Ysgrifennu

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. defnyddio nodweddion ffurfiau a ddewiswyd, gan addasu eu harddull i'r gynulleidfa a'r diben
4. dewis a defnyddio geirfa briodol, datblygu iaith gywir a chadarn, a'i defnyddio i greu effeithiau
8. drafftio a gwella eu gwaith, gan ddefnyddio TGCh yn ôl yr angen i wneud y canlynol:
 - paratoi cynllun, drafftio ac ailddrafftio cynnwys ac iaith, prawf ddarllen a pharatoi copi terfynol
9. cyflwyno eu gwaith yn briodol drwy wneud y canlynol:
 - defnyddio dulliau cyflwyno a chynllun priodol, gan gynnwys TGCh.

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o ddibenion
2. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o gynulleidfaoedd go iawn a dychmygol
3. ysgrifennu mewn amrywiaeth o ffurfiau
4. ysgrifennu mewn ymateb i amrywiaeth o ysgogiadau sain, gweledol a chlywedol.

Fframwaith Llythrennedd

Maes 3: Ysgrifennu ar draws y cwricwlwm

Elfennau: Trefnu syniadau a gwybodaeth

Agweddau: Ystyr, diben, darllenwyr

Mae'r dysgwyr yn gallu gwneud y canlynol:

- egluro ac ymhelaethu ar syniadau ar gyfer ysgrifennu drwy gynnwys manylion, rhesymau, gwybodaeth ac arsylwadau
- casglu syniadau er mwyn cynllunio gwaith ysgrifennu mewn amrywiaeth o ffyrdd
- diwygio a gwella gwaith ysgrifennu

Elfennau: Ysgrifennu'n gywir

Agweddau: iaith

Mae'r dysgwyr yn gallu gwneud y canlynol:

- defnyddio iaith briodol wrth ysgrifennu
- defnyddio geirfa briodol, gan gynnwys geiriau ac ymadroddion pwnc benodol

Cymraeg

Testun Gweithgaredd

Cestyll ysbrydoledig
Chwedl gwlad

Adeiladu cestyll - Trafod y mater

Llafaredd

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

- wyllo a gwrando'n astud gan godi'r prif bwyntiau
- ymateb yn ymestynnol gan:
 - adnabod y prif bwyntiau
 - holi a chynnig sylwadau
 - gwneud nodiadau ar sail eu hymholiadau a'u defnyddio
- cyfathrebu:
 - yn glir ac yn hyderus
 - mewn modd sy'n addas ar gyfer y gynulleidfa a'r pwrpas
 - gan ddefnyddio ystum a goslef yn briodol
- datblygu eu hymwybyddiaeth o gonfensiynau cymdeithasol sgwrsio a thrafod
- cadarnhau'r gystrawen Gymraeg trwy ddatblygu eu gallu i:
 - ddefnyddio amrywiaeth o strwythurau brawddegol a geirfa yn gywir
 - defnyddio iaith goeth, rywiog ac ystod gynyddol o eirfa

Ystod

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

- profi amrywiaeth o symbyliadau a syniadau, testunau clywedol, clyweledol, electronig, gweledol ac ysgrifenedig
- cyfathrebu ar gyfer amrywiaeth o bwrsasau
- defnyddio amrywiaeth o ddulliau i gyflwyno syniadau, gan gynnwys TGCh

Cysylltiadau Eraill â'r Cwricwlwm

Hanes

Sgiliau

Gwybodaeth a dealltwriaeth hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

- nodi gwahaniaethau rhwng ffyrdd o fyw ar adegau gwahanol
- deall pam bod pobl yn gwneud pethau, yr hyn a achosodd digwyddiadau penodol a chanlyniadau'r digwyddiadau hynny

Ymholiad hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

- gofyn ac ateb cwestiynau perthnasol am y gorffennol
- defnyddio amrywiaeth o ffynonellau, e.e. adeiladau a safleoedd

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

astudio

- bywyd beunyddiol pobl yn Oes y Tywysogion

cynnal

- gwaith ymchwil i hanes a bywyd pobl ar adegau gwahanol ac mewn manau gwahanol yn y gorffennol

gofyn ac ateb cwestiynau

- pa effaith a gafodd pobl o'r cyfnod hwn ar eu hamgylchedd?

Daearyddiaeth

Sgiliau

Deall lleoedd, amgylcheddau a phrosesau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

- disgrifio pam bod pobl ac amgylcheddau'n newid a chanlyniadau hynny

ABCh

Sgiliau

Datblygu sgiliau cyfathrebu

Dylid rhoi cyfleoedd i'r dysgwyr wneud y canlynol:

- gwrando'n astud, holi ac ymateb i eraill
- mynegi eu safbwyntiau a'u syniadau yn hyderus gan ddefnyddio amrywiaeth o ddulliau priodol
- cyfrannu at drafodaethau dosbarth a chymryd rhan mewn dadleuon

Amrediad

Dinasyddiaeth Weithgar

Dylid rhoi cyfleoedd i'r dysgwyr ddeall:

- agweddau at dreftadaeth ddiwylliannol ac amrywiaeth Cymru
- sut mae anghyfiawnder ac anghydraddoldeb yn effeithio ar fywydau pobl

Saesneg

Testun Gweithgaredd

Cestyll ysbrydoledig
Chwedl gwlad

Adeiladu cestyll - Trafod y mater

Llafaredd

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. gwyllo a gwrando'n ofalus, gan nodi'r prif bwyntiau
2. ymateb yn helaeth drwy wneud y canlynol:
 - cydnabod y prif bwyntiau
 - gofyn cwestiynau a chynnig sylwadau
 - siarad a defnyddio nodiadau yn seiliedig ar eu hymholiadau
3. cyfathrebu:
 - yn glir ac yn hyderus
 - mewn ffordd sy'n addas i'r gynulleidfa a'r diben
 - gan ddefnyddio ystum a goslef briodol
4. datblygu eu hymwybyddiaeth o gonfensiynau cymdeithasol sgwrs a thrafodaeth

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

2. profiad o amrywiaeth o ysgogiadau, syniadau a thestun sain, clywedol, electronig, gweledol ac ysgrifenedig
3. cyfathrebu ar gyfer amrywiaeth o ddibenion
5. defnyddio amrywiaeth o ddulliau i gyflwyno syniadau

Fframwaith Llythrennedd

Maes 1: Llafaredd ar draws y cwricwlwm

Elfennau: Datblygu a chyflwyno gwybodaeth a syniadau

Agweddau: Siarad, Gwrando, Cydweithio a thrafod

Mae'r dysgwyr yn gallu gwneud y canlynol:

- egluro syniadau a materion yn glir
- gwrando ar eraill, gofyn cwestiynau ac ymateb i gynnwys a barn
- cyfrannu at drafodaethau grŵp
- defnyddio siarad pwrpasol i ddatblygu syniadau

Cymraeg

Cysylltiadau Eraill â'r Cwricwlwm

Testun Gweithgaredd

Cestyll ysbrydoledig
Chwedl gwlad

Sgwrsio am gestyll

Llafaredd

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

1. wyllo a gwrando'n astud gan godi'r prif bwyntiau
3. cyfathrebu:
 - yn glir ac yn hyderus
 - mewn modd sy'n addas ar gyfer y gynulleidfa a'r pwrpas
 - gan ddefnyddio ystum a goslef yn briodol

Ystod

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

2. profi amrywiaeth o symbyliadau a syniadau, testunau clywedol, clyweledol, electronig, gweledol ac ysgrifenedig
3. cyfathrebu ar gyfer amrywiaeth o bwrsasau
5. defnyddio amrywiaeth o ddulliau i gyflwyno syniadau, gan gynnwys TGCh

Hanes

Sgiliau

Gwybodaeth a dealltwriaeth hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. nodi gwahaniaethau rhwng ffyrdd o fyw ar adegau gwahanol
3. deall pam bod pobl yn gwneud pethau, beth a achosodd digwyddiadau penodol a chanlyniadau'r digwyddiadau hynny

Ymholiad hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. gofyn ac ateb cwestiynau perthnasol am y gorffennol
3. defnyddio amrywiaeth o ffynonellau, e.e. adeiladau a safleoedd

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol: astudio

- bywyd beunyddiol pobl yn Oes y Tywysogion cynnal
- gwaith ymchwil i hanes a bywyd pobl ar adegau gwahanol ac mewn mannau gwahanol yn y gorffennol

ABCh

Sgiliau

Datblygu sgiliau cyfathrebu

Dylid rhoi cyfleoedd i'r dysgwyr:

- gwrando'n astud, holi ac ymateb i eraill
- mynegi eu safbwyntiau a'u syniadau yn hyderus gan ddefnyddio amrywiaeth o ddulliau priodol

Amrediad

Dinasyddiaeth Weithgar

Dylid rhoi cyfleoedd i'r dysgwyr ddeall:

- agweddau at dreftadaeth ddiwylliannol ac amrywiaeth Cymru

Saesneg

Testun Gweithgaredd

Cestyll ysbrydoledig
Chwedl gwlad

Sgwrsio am gestyll

Llafaredd

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. gwyllo a gwrando'n ofalus, gan nodi'r prif bwyntiau
3. cyfathrebu:
 - yn glir ac yn hyderus
 - mewn ffordd sy'n addas i'r gynulleidfa a'r diben
 - gan ddefnyddio ystum a goslef briodol
4. datblygu eu hymwybyddiaeth o gonfensiynau cymdeithasol sgwrs a thrafodaeth

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

2. profiad o amrywiaeth o ysgogiadau, syniadau a thestun sain, clywedol, electronig, gweledol ac ysgrifenedig
3. cyfathrebu ar gyfer amrywiaeth o ddibenion
5. defnyddio amrywiaeth o ddulliau i gyflwyno syniadau
6. sgwrsio ag amrywiaeth o gynulleidfaoedd gan gynnwys athrawon, cyfoedion ac oedolion cyfarwydd

Fframwaith Llythrennedd

Maes 1: Llafaredd ar draws y cwricwlwm

Elfennau: Datblygu a chyflwyno gwybodaeth a syniadau

Agweddau: Siarad, Gwrando, Cydweithio a thrafod

Mae'r dysgwyr yn gallu gwneud y canlynol:

- archwilio sefyllfaoedd drwy chwarae rôl

Cymraeg

Cysylltiadau Eraill â'r Cwricwlwm

Testun Gweithgaredd

Cestyll ysbrydoledig
Chwedl gwlad

Siop siarad

Llafaredd

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

- wyllo a gwrando'n astud gan godi'r prif bwyntiau
- ymateb yn ymestynnol gan:
 - adnabod y prif bwyntiau
 - holi a chynnig sylwadau
 - gwneud nodiadau ar sail eu hymholiadau a'u defnyddio
- cyfathrebu:
 - yn glir ac yn hyderus
 - mewn modd sy'n addas ar gyfer y gynulleidfa a'r pwrpas
 - gan ddefnyddio ystum a goslef yn briodol
- datblygu eu hymwybyddiaeth o gonfensiynau cymdeithasol sgwrsio a thrafod
- cadarnhau'r gystrawen Gymraeg trwy ddatblygu eu gallu i:
 - ddefnyddio amrywiaeth o strwythurau brawddegol a geirfa yn gywir
 - defnyddio iaith goeth, rywiog ac ystod gynyddol o eirfa

Ystod

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

- profi amrywiaeth o symbyliadau a syniadau, testunau clywedol, clyweledol, electronig, gweledol ac ysgrifenedig,
- cyfathrebu ar gyfer amrywiaeth o bwrpasau
- gweithio'n unigol, fesul pâr, mewn grwpiau ac fel aelod o ddsbarth
- defnyddio amrywiaeth o ddulliau i gyflwyno syniadau, gan gynnwys TGCh
- siarad ag amrywiaeth o gynulleidfaoedd gan gynnwys athrawon, cyfoedion ac oedolion cyfarwydd

Hanes

Sgiliau

Gwybodaeth a dealltwriaeth hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

- nodi gwahaniaethau rhwng ffyrdd o fyw ar adegau gwahanol

Ymholiad hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

- gofyn ac ateb cwestiynau perthnasol am y gorffennol
- defnyddio amrywiaeth o ffynonellau, e.e. adeiladau a safleoedd

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol: cynnal

- gwaith ymchwil i hanes a bywyd pobl ar adegau gwahanol ac mewn mannau gwahanol yn y gorffennol

ABCh

Sgiliau

Datblygu sgiliau cyfathrebu

- gwrando'n astud, holi ac ymateb i eraill
- mynegi eu safbwyntiau a'u syniadau yn hyderus gan ddefnyddio amrywiaeth o ddulliau priodol
- cyfrannu at drafodaethau a dadleuon yn y dosbarth

Saesneg

Testun Gweithgaredd

Cestyll ysbrydoledig
Chwedl gwlad

Sgwrsio am gestyll

Llafaredd

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. gwyllo a gwrando'n ofalus, gan nodi'r prif bwyntiau
2. ymateb yn helaeth drwy wneud y canlynol:
 - cydnabod y prif bwyntiau
 - gofyn cwestiynau a chynnig sylwadau
 - siarad a defnyddio nodiadau yn seiliedig ar eu hymholiadau
3. cyfathrebu:
 - yn glir ac yn hyderus
 - mewn ffordd sy'n addas i'r gynulleidfa a'r diben
 - gan ddefnyddio ystum a goslef briodol
4. datblygu eu hymwybyddiaeth o gonfensiynau cymdeithasol sgwrs a thrafodaeth

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

2. profiad o amrywiaeth o ysgogiadau, syniadau a thestun sain, clywedol, electronig, gweledol ac ysgrifenedig
3. cyfathrebu ar gyfer amrywiaeth o ddibenion
4. gweithio'n annibynnol, mewn parau, mewn grwpiau ac fel aelodau o ddsbarth
5. defnyddio amrywiaeth o ddulliau i gyflwyno syniadau
6. siarad ag amrywiaeth o gynulleidfaoedd gan gynnwys athrawon, cyfoedion ac oedolion cyfarwydd

Fframwaith Llythrennedd

Maes 1: Llafaredd ar draws y cwricwlwm

Elfennau: Datblygu a chyflwyno gwybodaeth

Agweddau: Siarad, Gwrando, Cydweithio a thrafod

Mae'r dysgwyr yn gallu gwneud y canlynol:

- egluro syniadau a materion yn glir
- gwrando ar eraill, gofyn cwestiynau ac ymateb i gynnwys a barn
- cyfrannu at drafodaethau grŵp
- defnyddio siarad pwrpasol i ddatblygu syniadau

Cymraeg

Cysylltiadau Eraill â'r Cwricwlwm

Testun Gweithgaredd

Gweithio yn y castell

Gawn ni gllw?
Gwaith brwnt

Llafaredd

Sgiliau

1. wyllo a gwrand'o'n astud gan godi'r prif bwyntiau
3. cyfathrebu:
 - yn glir ac yn hyderus
 - mewn modd sy'n addas ar gyfer y gynulleidfa a'r pwrpas
 - gan ddefnyddio ystum a goslef yn briodol
4. datblygu eu hymwybyddiaeth o gonfensiynau cymdeithasol sgwrsio a thrafod
5. cadarnhau'r gystrawen Gymraeg trwy ddatblygu eu gallu i:
 - ddefnyddio amrywiaeth o strwythurau brawddegol a geirfa yn gywir
 - defnyddio iaith goeth, rywiog ac ystod gynyddol o eirfa

Ystod

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

2. profi amrywiaeth o symbyliadau a syniadau, testunau clywedol, clyweledol, electronig, gweledol ac ysgrifenedig,
3. cyfathrebu ar gyfer amrywiaeth o bwrpasau
4. gweithio'n unigol, fesul pâr, mewn grwpiau ac fel aelod o ddsbarth
5. defnyddio amrywiaeth o ddulliau i gyflwyno syniadau, gan gynnwys TGCh

Hanes

Sgiliau

Gwybodaeth a dealltwriaeth hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. nodi gwahaniaethau rhwng ffyrdd o fyw ar adegau gwahanol
3. deall pam bod pobl yn gwneud pethau, beth a achosodd digwyddiadau penodol a chanlyniadau'r digwyddiadau hynny

Ymholiad hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. gofyn ac ateb cwestiynau perthnasol am y gorffennol
3. defnyddio amrywiaeth o ffynonellau, e.e. adeiladau a safleoedd

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

astudio

- bywyd beunyddiol pobl oedd yn byw yn Oes y Tywysogion

cynnal

- gwaith ymchwil i hanes a bywyd pobl ar adegau gwahanol ac mewn mannau gwahanol yn y gorffennol

gofyn ac ateb cwestiynau

- pa effaith a gafodd pobl o'r cyfnod hwn ar eu hamgylchedd?

ABCh

Sgiliau

Datblygu sgiliau cyfathrebu

- gwrand'o'n astud, holi ac ymateb i eraill
- mynegi eu safbwyntiau a'u syniadau yn hyderus gan ddefnyddio amrywiaeth o ddulliau priodol
- cyfrannu at drafodaethau a dadleuon yn y dosbarth

Saesneg

Testun Gweithgaredd

Gweithio yn y castell

Gawn ni gliw?
Gwaith brwnt

Llafaredd

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. gwylio a gwrando'n ofalus, gan nodi'r prif bwyntiau
3. cyfathrebu:
 - yn glir ac yn hyderus
 - mewn ffordd sy'n addas i'r gynulleidfa a'r diben
 - gan ddefnyddio ystum a goslef briodol
4. datblygu eu hymwybyddiaeth o gonfensiynau cymdeithasol sgwrs a thrafodaeth

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

2. profiad o amrywiaeth o ysgogiadau, syniadau a thestun sain, clywedol, electronig, gweledol ac ysgrifenedig
3. cyfathrebu ar gyfer amrywiaeth o ddibenion
4. gweithio'n annibynnol, mewn parau, mewn grwpiau ac fel aelodau o ddsbarth
5. defnyddio amrywiaeth o ddulliau i gyflwyno syniadau

Fframwaith Llythrennedd

Maes 1: Llafaredd ar draws y cwricwlwm

Elfennau: Datblygu a chyflwyno gwybodaeth a syniadau

Agweddau: Siarad, Gwrando, Cydweithio a thrafod

Mae'r dysgwyr yn gallu gwneud y canlynol:

- archwilio sefyllfaoedd drwy chwarae rôl
- gwrando ar eraill, gofyn cwestiynau ac ymateb i gynnwys a barn
- cyfrannu at drafodaethau grŵp
- defnyddio siarad pwrpasol i ddatblygu syniadau

Cymraeg

Cysylltiadau Eraill â'r Cwricwlwm

Testun Gweithgaredd

Does unman yn debyg i gartref

Ddoe a heddiw: Barddoniaeth am fywyd mewn castell

Ysgrifennu

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

1. ddefnyddio nodweddion y ffurfiau a ddewisir gan addasu eu harddull yn unol â'r gynulleidfa a'r pwrpas
4. dewis a defnyddio geirfa briodol, datblygu iaith goeth, rywiog a'i defnyddio i greu effeithiau
7. defnyddio geirfa a therminoleg briodol wrth ystyried a gwerthuso eu gwaith eu hunain, a gwaith eraill
8. drafftio a gwella eu gwaith gan ddefnyddio TGCh fel bo'r angen i:
 - baratoi a chynllunio
 - drafftio ac ailddrafftio'r cynnwys a'r iaith
 - prawf-ddarllen
 - paratoi copi terfynol

Ystod

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

1. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o bwrpasau gan gynnwys
2. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o gynulleidfaoedd real a dychmygus
3. ysgrifennu mewn amrywiaeth o ffurfiau
4. ysgrifennu mewn ymateb i amrywiaeth o symbyliadau clywedol, gweledol a chlyweledol

Hanes

Sgiliau

Ymwybyddiaeth Gronolegol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. defnyddio geiriau allweddol priodol i amcangyfrif, mesur a disgrifio treigl amser

Gwybodaeth a dealltwriaeth hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

2. nodi gwahaniaethau rhwng ffyrdd o fyw ar adegau gwahanol

Ymholiad hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. gofyn ac ateb cwestiynau perthnasol am y gorffennol
3. defnyddio amrywiaeth o ffynonellau, e.e. adeiladau a safleoedd

Trefnu a chyfathrebu

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

2. cyfleu syniadau, barn a chasgliadau gydag annibyniaeth gynyddol mewn amrywiaeth o ffyrdd, gan gynnwys TGCh, e.e. ysgrifennu estynedig

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

astudio

- bywyd beunyddiol pobl yn Oes y Tywysogion

cynnal

- gwaith ymchwil i hanes a bywyd pobl ar adegau gwahanol ac mewn mannau gwahanol yn y gorffennol

Saesneg

Testun Gweithgaredd

Does unman yn debyg i gartref

Ddoe a heddiw: Barddoniaeth am fywyd mewn castell

Ysgrifennu

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. defnyddio nodweddion ffurfiau a ddeviswyd, gan addasu eu harddull i'r gynulleidfa a'r diben
4. dewis a defnyddio geirfa briodol, datblygu iaith gywir a chadarn, a'i defnyddio i greu effeithiau
7. defnyddio geirfa a therminoleg briodol wrth ystyried a gwerthuso eu gwaith eu hunain a gwaith disgyblion eraill
8. drafftio a gwella eu gwaith, gan ddefnyddio TGCh yn ôl yr angen i wneud y canlynol: paratoi cynllun, drafftio ac ailddrafftio cynnwys ac iaith, prawf ddarllen a pharatoi copi terfynol

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o ddibenion
2. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o gynulleidfaoedd go iawn a dychmygol
3. ysgrifennu mewn amrywiaeth o ffurfiau
4. ysgrifennu mewn ymateb i amrywiaeth o ysgogiadau sain, gweledol a chlywedol.

Fframwaith Llythrennedd

Maes 3: Ysgrifennu ar draws y cwricwlwm

Elfennau: Trefnu syniadau a gwybodaeth

Agweddau: Ystyr, diben, darllenwyr

Mae'r dysgwyr yn gallu gwneud y canlynol:

- egluro ac ymhelaethu ar syniadau ar gyfer ysgrifennu drwy gynnwys manylion, rhesymau, gwybodaeth ac arsylwadau
- casglu syniadau er mwyn cynllunio gwaith ysgrifennu mewn amrywiaeth o ffyrdd

Elfennau: Ysgrifennu'n gywir

Agweddau: Iaith

Mae'r dysgwyr yn gallu gwneud y canlynol:

- defnyddio iaith briodol wrth ysgrifennu
- defnyddio geirfa briodol, gan gynnwys geiriau ac ymadroddion pwnc benodol

Cymraeg

Cysylltiadau Eraill â'r Cwricwlwm

Testun Gweithgaredd

Does unman yn debyg i gartref

Ystafell â golygfa
(ffuglen)

Ysgrifennu

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

1. ddefnyddio nodweddion y ffurfiau a ddewisir gan addasu eu harddull yn unol â'r gynulleidfa a'r pwrpas
4. dewis a defnyddio geirfa briodol, datblygu iaith goeth, rywiog a'i defnyddio i greu effeithiau

Ystod

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

1. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o bwrpasau gan gynnwys
2. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o gynulleidfaoedd real a dychmygus
3. ysgrifennu mewn amrywiaeth o ffurfiau
4. ysgrifennu mewn ymateb i amrywiaeth o symbyliadau clywedol, gweledol a chlyweledol

Celf a dylunio

Sgiliau

Ymchwilio

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. dewis a chofnodi amser:
 - arsylwi
 - dychymyg
2. ymchwilio i'r canlynol:
 - y byd naturiol
 - y byd gwneud
 - byd y dychymyg

Amrediad

Deall

Dylid ysgogi ac ysbrydoli'r disgyblion, lle y bo'n briodol, drwy:

- syniadau
- celf, crefft a dylunio lleol a ledled Cymru

Ymchwilio

Dylai'r disgyblion ymchwilio i'r canlynol:

- gwrthrychau ac amgylcheddau naturiol
- gwrthrychau ac amgylcheddau gwneud
- gwrthrychau ac amgylcheddau dychmygol.

Dylent, lle y bo'n briodol, gymhwyso canfyddiadau at eu gwaith eu hunain a gasglwyd o amrywiaeth o gyd-destunau, gan gynnwys:

- enghreifftiau lleol a ledled Cymru
- diwylliannau a chyfnodau gwahanol.

Creu

Dylent weithio mewn cyd-destunau gwahanol megis:

- yn yr awyr agored

Hanes

Sgiliau

Ymwybyddiaeth gronolegol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. defnyddio geiriau allweddol priodol i amcangyfrif, mesur a disgrifio treigl amser.

Amrediad

gofyn ac ateb cwestiynau

- pa effaith a gafodd pobl o'r cyfnod hwn ar eu hamgylchedd?

Saesneg

Testun Gweithgaredd

Does unman yn debyg i gartref

Ystafell â golygfa
(ffuglen)

Ysgrifennu

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. defnyddio nodweddion ffurfiau a ddewiswyd, gan addasu eu harddull i'r gynulleidfa a'r diben
4. dewis a defnyddio geirfa briodol, datblygu iaith gywir a chadarn, a'i defnyddio i greu effeithiau

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o ddibenion
2. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o gynulleidfaoedd go iawn a dychmygol
3. ysgrifennu mewn amrywiaeth o ffurfiau
4. ysgrifennu mewn ymateb i amrywiaeth o ysgogiadau sain, gweledol a chlywedol.

Fframwaith Llythrennedd

Maes 3: Ysgrifennu ar draws y cwricwlwm

Elfennau: Trefnu syniadau a gwybodaeth

Agweddau: Ystyr, diben, darllenwyr

Mae'r dysgwyr yn gallu gwneud y canlynol:

- addasu eu hysgrifennu i'r diben a'r gynulleidfa

Elfennau: Ysgrifennu'n gywir

Agweddau: Iaith

Mae'r dysgwyr yn gallu gwneud y canlynol:

- defnyddio iaith briodol wrth ysgrifennu
- defnyddio geirfa briodol, gan gynnwys geiriau ac ymadroddion pwnc benodol

Cymraeg

Cysylltiadau Eraill â'r Cwricwlwm

Testun Gweithgaredd

Does unman yn debyg i gartref

Amddiffynnol neu gartrefol?
(ffeithiol)

Ysgrifennu

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

1. ddefnyddio nodweddion y ffurfiau a ddewisir gan addasu eu harddull yn unol â'r gynulleidfa a'r pwrpas
4. dewis a defnyddio geirfa briodol, datblygu iaith goeth, rywiog a'i defnyddio i greu effeithiau

Ystod

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

1. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o bwrpasau gan gynnwys
2. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o gynulleidfaoedd real a dychmygus
3. ysgrifennu mewn amrywiaeth o ffurfiau
4. ysgrifennu mewn ymateb i amrywiaeth o symbyliadau clywedol, gweledol a chlyweledol

Hanes

Sgiliau

Ymholiad hanesyddol

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. gofyn ac ateb cwestiynau perthnasol am y gorffennol
3. defnyddio amrywiaeth o ffynonellau e.e. adeiladau a safleoedd

Trefnu a chyfathrebu

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. dethol, cofnodi a threfnu gwybodaeth hanesyddol
2. cyfleu syniadau, barn a chasgliadau gydag annibyniaeth gynyddol mewn amrywiaeth o ffyrdd

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

astudio

- bywyd beunyddiol pobl yn Oes y Tywysogion

cynnal

- gwaith ymchwil i hanes a bywyd pobl ar adegau gwahanol ac mewn mannau gwahanol yn y gorffennol

Saesneg

Testun Gweithgaredd

Does unman yn debyg i gartref

Amddiffynnol neu gartrefol?
(ffeithiol)

Ysgrifennu

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. defnyddio nodweddion ffurfiau a ddewiswyd, gan addasu eu harddull i'r gynulleidfa a'r diben
4. dewis a defnyddio geirfa briodol, datblygu iaith gywir a chadarn, a'i defnyddio i greu effeithiau

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o ddibenion
2. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o gynulleidfaoedd go iawn a dychmygol
3. ysgrifennu mewn amrywiaeth o ffurfiau
4. ysgrifennu mewn ymateb i amrywiaeth o ysgogiadau sain, gweledol a chlywedol.

Fframwaith Llythrennedd

Maes 3: Ysgrifennu ar draws y cwricwlwm

Elfennau: Trefnu syniadau a gwybodaeth

Agweddau: Ystyr, diben, darllenwyr

Mae'r dysgwyr yn gallu gwneud y canlynol:

- addasu eu hysgrifennu i'r diben a'r gynulleidfa

Elfennau: Ysgrifennu'n gywir

Agweddau: Iaith

Mae'r dysgwyr yn gallu gwneud y canlynol:

- defnyddio iaith briodol wrth ysgrifennu
- defnyddio geirfa briodol, gan gynnwys geiriau ac ymadroddion pwnc benodol

Cymraeg

Cysylltiadau Eraill â'r Cwricwlwm

Testun Gweithgaredd

Does unman yn debyg i gartref

Castell ar werth

Ysgrifennu

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

1. ddefnyddio nodweddion y ffurfiau a ddewisir gan addasu eu harddull yn unol â'r gynulleidfa a'r pwrpas
4. dewis a defnyddio geirfa briodol, datblygu iaith goeth, rywiog a'i defnyddio i greu effeithiau
8. drafftio a gwella eu gwaith gan ddefnyddio TGCh fel bo'r angen i:
 - baratoi a chynllunio
 - drafftio ac ailddrafftio'r cynnwys a'r iaith
 - prawf-ddarllen
 - paratoi copi terfynol
9. cyflwyno'u gwaith yn briodol gan:
 - defnyddio dulliau cyflwyno a gosod pwrpasol, gan gynnwys TGCh.

Ystod

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

1. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o bwrpasau gan gynnwys
2. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o gynulleidfaoedd real a dychmygus
3. ysgrifennu mewn amrywiaeth o ffurfiau
4. ysgrifennu mewn ymateb i amrywiaeth o symbyliadau clywedol, gweledol a chlyweledol

Daearyddiaeth

Sgiliau

Dod o hyd i leoedd, amgylcheddau a phatrymau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. defnyddio mapiau, delweddau a TGCh i ddod o hyd i wybodaeth leoliadol a'i chyflwyno

Deall lleoedd, amgylcheddau a phrosesau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. nodi a disgrifio nodweddion naturiol a dynol

Saesneg

Testun Gweithgaredd

Does unman yn debyg i gartref

Castell ar werth

Ysgrifennu

Sgiliau

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. defnyddio nodweddion ffurfiau a ddewiswyd, gan addasu eu harddull i'r gynulleidfa a'r diben
4. dewis a defnyddio geirfa briodol, datblygu iaith gywir a chadarn, a'i defnyddio i greu effeithiau
8. drafftio a gwella eu gwaith, gan ddefnyddio TGCh yn ôl yr angen i wneud y canlynol:
 - paratoi cynllun, drafftio ac ailddrafftio cynnwys ac iaith, prawfddarllen a pharatoi copi terfynol
9. cyflwyno eu gwaith yn briodol drwy wneud y canlynol:
 - defnyddio dulliau cyflwyno a chynllun priodol, gan gynnwys TGCh.

Amrediad

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion wneud y canlynol:

1. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o ddibenion
2. ysgrifennu ar gyfer amrywiaeth o gynulleidfaoedd go iawn a dychmygol
3. ysgrifennu mewn amrywiaeth o ffurfiau
4. ysgrifennu mewn ymateb i amrywiaeth o ysgogiadau sain, gweledol a chlywedol.

Fframwaith Llythrennedd

Maes 3: Ysgrifennu ar draws y cwricwlwm

Elfennau: Trefnu syniadau a gwybodaeth

Agweddau: Ystyr, diben, darllenwyr

Mae'r dysgwyr yn gallu gwneud y canlynol:

- addasu eu hysgrifennu i'r diben a'r gynulleidfa
- egluro ac ymhelaethu ar syniadau ar gyfer ysgrifennu drwy gynnwys manylion, rhesymau, gwybodaeth ac arsylwadau
- casglu syniadau er mwyn cynllunio gwaith ysgrifennu mewn amrywiaeth o ffyrdd
- diwygio a gwella gwaith ysgrifennu

Elfennau: Ysgrifennu'n gywir

Agweddau: iaith

Mae'r dysgwyr yn gallu gwneud y canlynol:

- defnyddio iaith briodol wrth ysgrifennu
- defnyddio geirfa briodol, gan gynnwys geiriau ac ymadroddion pwnc benodol

Sgiliau ar draws y cwricwlwm

Datblygu sgiliau meddwl

Mae dysgwyr yn datblygu eu sgiliau meddwl ar draws y cwricwlwm drwy brosesau cynllunio, datblygu a myfyrio.

Datblygu sgiliau cyfathrebu

Mae dysgwyr yn datblygu eu sgiliau cyfathrebu ar draws y cwricwlwm drwy sgiliau llafaredd, darllen, ysgrifennu a sgiliau cyfathrebu ehangach.

Datblygu TGCh

Mae dysgwyr yn datblygu eu sgiliau TGCh ar draws y cwricwlwm drwy ddod o hyd i wybodaeth a syniadau, eu datblygu, eu creu a'u cyflwyno a thrwy ddefnyddio ystod eang o offer a meddalwedd.

Datblygu rhif

Mae dysgwyr yn datblygu eu sgiliau rhif ar draws y cwricwlwm drwy ddefnyddio gwybodaeth fathemategol, cyfrifo, a dehongli a chyflwyno canfyddiadau.

Y Cwricwlwm Cymreig (7-14)

Dylid rhoi cyfleoedd i ddysgwyr 7-14 oed ddatblygu a chymhwyso eu gwybodaeth am nodweddion diwylliannol, economaidd, amgylcheddol, hanesyddol ac ieithyddol Cymru a'u dealltwriaeth ohonynt.

Addysg bersonol a chymdeithasol

Dylid rhoi cyfleoedd i ddysgwyr hybu eu hiechyd a'u lles emosiynol a'u datblygiad moesol ac ysbrydol; dod yn ddinasyddion gweithredol a hyrwyddo datblygu cynaliadwy a dinasyddiaeth fyd-eang; a pharatoi ar gyfer dysgu gydol oes.

Gyrfaoedd a byd gwaith

Dylid rhoi cyfleoedd i ddysgwyr 11-19 oed ddatblygu eu hymwybyddiaeth o yrfaoedd a byd gwaith a sut mae eu hastudiaethau yn cyfrannu at y broses o'u paratoi ar gyfer bywyd gwaith.